

ווינטער

דער ווינטער קומט
די ווינטערנאכט
און דעם ווייסען וואלד

געדרוקט אין
פינסקי־מזל פרעס.

דער פּעטער שנייער.

דאָס אנקומען פון ווינטער

אָט הערט וועגען דעם אָננקומען פון ווינטער:

אַמאָל, ווען דער רייכער וואַ־לאַ־לאַ — דער זומער — האָט זיך דאָס ערשטע מאָל דערפילט מיד, האָט ער זיך פארקליבען אויף די בערג. פון דאָרטען האָט ער געוואָרפען זיינע לעצטע בליקען צו דער ערד און האָט זעגענענדיג זיך אָנגערופען:

— ערד! איך מוז געהן, איך בין מיד. עס ווארט אויף מיר אַ בעט פון גאָלדענע און רויטע בלעטער. איך לאָז דיר איבער מיין זון, מיין גרויסען גאָלדענעם פויגעל: קי־קו־קי. זי וועט דיר אויך אויף וויטער ברענגען פאר יעדען טאָג אַ נייעם מאָרגען, און יעדען אָוונט וועט זיך אויך אויף וויטער איר גרויסער גאָלדענער עק אָנטשעפען אָן דיר און וועט דיך מיטשלעפען אין דער וועלט פון נאַכט, אין דער וועלט פון רו און פרידען.

און וואַ־לאַ־לאַ דער זומער האָט זיך אריינגעלייגט אין זיין בעט פון גאָלדענע און רויטע בלעטער. האָבען אים די בלעטער גענומען איינדעקען. און ווען זיי האָבען אים אינגאנצען פאַרדעקט, איז צו דער ערד געקומען דער ווילדער וואָר־וואָר־הו און זיך גענומען שפילען איבער'ן קאָפּ פון וואַ־לאַ־לאַ דעם זומער.

— ווער איז וואָר־וואָר־הו?

ער איז דער שטורעם־שפּילער. ער איז אַ לאַנגער

און א דינער. ער האָט אַ פידעל און אַ סמיק. שפּילט ער — נעמען ווינטען בלאָזען, נעמען ביימער רעדען.

און ווען די לופט איז דורכגעציטערט געוואָרען פון דעם שטורעם־שפּילער וואָו־וואָו־הו, איז צו דער ערד געקומען דער ווייסער פעטער שנייער מיט די צוויי צעשטראַלטע זילבער הערנער.

— ווער איז דער פעטער שנייער?

— ער איז דער שפּרייטער פון די ווייסע ווינטער־נעצען. ער איז אַ ליכטיגער, ער איז אַ שטילער און אַ גוטער.

און עס איז געווען, ווען דער ליכטיגער פעטער שנייער האָט צום ערשטען מאָל איבערגעדעקט מיט זיינע ווייסע נעצען די גרויסע גרויע וועלט און די צע־שטערטע גיטער פון דעם רייכען וואַ־לאַ־לאַ, דעם זו־מער, האָט ער אויף די וועגען דערזען אַ קליין און הילפלאָז קינד. דאָס איז געווען קריק־קריק פראָסט. דער גוטער פעטער שנייער האָט דאָס קינד אָנגענומען ביים הענטעל און געפרעגט:

— ווער ביסטו, קינד?

קריק־קריק־פראָסט האָט נאָך אָבער רעדען ניט געקאָנט. האָט אים דער פעטער שנייער גענומען אויף זיינע הענט און געבראַכט צו זיך אין הויז, האָט אים געגעבען ברויט און זאַלץ און פאָטער־ליבע, איז פראָסט פון דעם געוואקסען, ביז ער איז גרויס און שטאַרק געוואָרען, ביז זיין טאַטע האָט גענומען אָפּ־שטעלען טייכען, באַהערשען דערפער און פעלדער און שטעט.

גאָלד און זילבער און בריליאַנטען

אַ ווינטערנאכט אין וואן־קאָרטלאנד פארק

א בלויע, פרישע ווינטערנאַכט.

און עס ציט זיך אַ ווייסע ווייט אויף מיילען, אי־בער בערג און בערג, שטראלט, אין דער בלויער נאַכט אַריין.

די נאכט הויבט זיך זיכער, שטיל ביז צום ווייטען הימעל; ציט זיך, פרעסט זיך צום פארשטערנטען בלויען ים.

עס ברענט דער פראָסט, געוועלטיגט אין דער נאַכט־בלויער לופט, פארכאפט דעם אָטעם, מאַכט פידלען דעם שניי אונטער די פיס. און עס שטאַרקט די אָדערען, ציט אָן די מוסקולען, קרעפטיגט דאָס בלוט, — פילסט פראָסטיג, ברענענדיג.

בערג ווייסע, מיט ביימער נאַקעטע, פארשנייטע, הויבען זיך דאָ און דאָרט, שטילע, לעבעדיגע, חבר'ן זיך צופרידען מיט דער קרעפטיגער, טיפער בלויקייט וואָס אַרום זיי, וואָס איבער זיי: —

— זיי געגריסט, דו קרעפטיג־בלויע ווינטער־נאַכט! זיי געגריסט! און דער שטאַרקער ריז, דער קריק־קריק־פראָסט, קלאפט אָפּ דעם ערשטען, גרע־סטען בארג אין פלייצע:

— וואויל, וואויל, מיין קינד! — וואויל! — און שפּאַנט ווייטער.

און ערגעץ, איבער ווייטע ווייסע פעלדער, וואָס ביים סאמע ברעג הימעל הויבט זיך אויף דער גוטער

פעטער־שנייער מיט זיינע צעשפּינטע ווייסע ווינטער נעצען אין די הענט, מיט זיינע צוויי הערנערדיגע זילבער שטראַלען אויפ'ן קאָפּ.

* * *

נידריגער, צווישען די בערג, אויפ'ן אייז־ראנד גליטשען זיך חברה, פרישע יונגע, וואַרפען זיך איבער מיט ווערטער, טומלען, לויפען; יאָגען זיך איבער'ן אייז. עס קומען נאָך אָן אַלץ נייע און נייע, זעצען זיך אויף די בענק, אַרום ברעג, טוען אויף גיך אָן די שטאַלענע גליטשערס; העלפען אויך זייערע מיידלאך.

און אַז מען גליטשט דורך דעם ערשטען ראנד, ווערט מיטאַמאָל וואַרים, — וואַרפט מען אראָפּ פון זיך די אויבערשטע ווינטער־קליידער, דערפילט מען מיטאַמאָל לייכט, אַזוי פאַרגניגענדיג־גרינג, כאָטש פלי! פליט מען איבער'ן אייז אויף די גוט געשאַרפטע, בלאַנקע גליטשערס. שנעל און שנעלער, איינס הינטער'ם אנדערע, איינס פאַר ס'אַנדערע, אָט גאָר צוזאַמען; איינער אָן דעם צווייטען, איינער אָן דעם צווייטען אין אַ לאנגער, לאנגער קייט, און אָט — האַנט אין האַנט, ווי אַ לעבעדיגער פאַרקאַן... און עס צעוואַרמען זיך די בלוטען אַלץ פרישער, לעבעדיגער, וואַרימען צופרידען די הויט פון די קרעפטיגע, יונגע לייבער, ווערען צעפלאַמטע באַקען ליידענשאַפטליך געקושט, געביסען פון דעם שאַרפען פראָסט; די ברוסט אָטעמט פריי, פריש, גערן; דאָס האַרץ קלאַפּט מוטיגער, שטאַרקער און אַלץ ברענענדיגער, שטאַרקער רייצט דער שטאַרקער פראָסט.

גאָלד און זילבער און בריליאַנטען

איז עמיצער צופרידען, גליטשט ער זיך שטאַרק; איז עמיצער אויף עפּעס אין כעס, גליטשט ער זיך אויף צו־להכעיס, נאָך שטאַרקער.

אָט האָט עפּעס איבער׳ן אייז לויז אַ קלונג געטאָן: ס׳איז ביי אַ מיידעל, אין מיטען יאָגען זיך מיט איר חבר׳טע, ארונטערגעפאלען איין גליטשער; דאָס מיידעל פאלט, די חבר׳טע פּרובט זי אונטערכאַפּען — ס׳פּאָטיקעט זיך אליין איינמאָל און נאָך אַמאָל, לאָזט אַ פּאָר מאָל אַרויס אַ מיידעלשען קוויטש, צולאָזט אין דער לופט די הענט, קאָן קוים כאַפּען דאָס גלייכ־געוויכט, — לויפט באַלד אונטער אַ בחור, האַלט איין די צווייטע, העלפט זיך אויפהויבען דער ערשטער.

— איר האָט זיך אַ קלאַפּ געטאָן?

— ניין, ניין, זי ענטפערט מיט אַ לייכטען שמייכעל, — גאָרניט...

און אָט שוועבען פארביי חנה און מאקס, האַלטען פאר זיך געשלאָסען די הענט ווי אין אַ טאַנץ. חנה׳ס ווייסער, וואָלענער „סוועטער"! דער ווייסער פוטער־נער הוט! רויט־צעפלאַמטע, ווייסע באקען, ס׳בליש־טשען מיט פרישער פייכטקייט די ווייטע אויגען. ס׳שלאָגען זיך אַרויס עטליכע דונקעלע האָר, ווערען באַדעקט מיט ווייסען פראָסט. גליטשער קוקען זיך אום, — לאָזען זיך נאָכ׳ן פּאָרל, פארלויפען אויף־צו־פריער, בלייבען אויף אַ ווײלע הינטען, פארלויפען פון רעכטס, פון לינקס. ס׳שווינדעלט אין די אויגען דאָס שטאָל פון אונטער אַלעמענס פיס, וואָס שלייפען מיט אַ מאָדנעם גערודער דאָס יונגע, קרעפטיגע אייז. און

דאָס איז לאָזט פון מאָל־צו־מאָל ארויס מורא׳דיגע קלאַנגען, ווי ס׳וואָלט זיך דאָ און דאָרט אין שטיקער שפּאַלטען, אָדער פאַר׳כשופ׳טער, שטילער, ווי עס וואָלטען פלוצלונג ערגעץ ביי אַ פידעל־שפּילער סטרונעס פּלאַצען....

זייער פריינט, ברוך, נעמט אויך אנטייל אין דעם צעלאָזטען לויפען און איבערלויפען, שפּילט זיך, מאַכט דעם אָנשטעל, אַז אויך ער האָט דאָס פּלומר׳שט צום ערשטען מאָל דאָס מיידעל אין ווייסען „סוועטער" דערזען.... אָט האלט ער שוין לענגער נישט אויס, פארלויפט פון לינקס, הייסט זיך גיבען איר פרייע האַנט און — מע לאָזט זיך אין דרייען.

באלד ווערט ער קאפּריזנע, ווי אַ צעפּעסטעט קינד: — „מאקס זאָל גיין אויף דער זייט און ער אויף יענער", — האָט גלייך חרטה, בייט זיך אָפּ צוריק... אָט האלט ער זיי מיטאַמאָל אָפּ אין מיטען לויף, אַז זיי שלאָגען זיך אָן אלע צוזאמען, פאלען.

און הנה׳ן געפעלט דאָס, זי האָט הנאה פון אָט דעם שפּיל אויפ׳ן אייז, נאָר אָט שרייט זי אויס:

— נו, אַלזאָ, רב ברוך, גענוג! צינד זייט שוין אַ מענש.... נאַט!... — זי דערלאַנגט אים איין האנט, מאַקס׳ען — די צווייטע, שטעלט אַרויס אויף צו פריער איר ברוסט, אַ פּוס — און הויבט אָן:

— איינס, צוויי! איינס, צוויי! שטאַרקער! איינס, צוויי! איינס, צוויי! און עס זעט אויס: זי אַ ווייסער פויגעל, זיי — אירע צוויי שווארצע פליגעל. און עס שוועבט דער פויגעל אין דער בלויער

נאַכט, צווישען ווייסע בערג און שטערען, און שרייט:
איינס, צוויי! איינס, צוויי! ווערט ווילד און שרייט:
איינס, צוויי, איינס, צוויי! ווערט ווילדער, ווילדער
און שרייט: איינס, צוויי! איינס! צוויי! שטאַרקער!
שטאַרקער! ס'אַראַ פראָסט! אָ—ו—או!—הוך!

און דאָס איז הינטער די פיס קרעפטיגט זיך,
שטאַרקט זיך, וועט באַלד פּלאַצען פון שטאַרקייט.

ביימער: — שוואַרצע שטאַמען מיט נאַקעטע
צווייגען, ציען אוים זייערע שאָטענס ברייט און לאַנג
איבער'ן צעקרעלטען אייז, אונטער די פיס פון די
גליטשערס; אָט דאָרטען לויפט וואָס אַריבער פון איין
באַרג צום צווייטען. אַ הינטעל, צי אַ פוקס?.. אַ
משונה'דיג לאַנגער שאָטען לויפט דעם נאָך איבער'ן
ווייסען שניי... אָט איז דאָס שוין אויפ'ן צווייטען
באַרג... פארשווינדט. און ווידער — שאַ! ווידער
ביימער, ווידער ווייסע בערג, בלויער רוים, ווייטע
פייערלאַך....

און דער טונקעלער הימעל איז פארשאָטען מיט
גאַנצע קופּעס שטערען, קוקען זיי אלע אַראָפּ אזוי
מאָדנע, אָנגעשטעלט, אז עס פילט זיך ווי אָט־אָט.. אָט־
אָט — און ס'נעמט רעגענען מיט שטערען.... און דער
שניי וועט פאַרדעקט ווערען מיט שטערען....

און אָט טאַקע טוט זיך גאָר מיטאַמאָל אַ ריס אָפּ
אַ גרויסער שטערן, לאָזט זיך אַראָפּ מיטאַמאָל ווי אַ
צערייצטע, ווייס־צעגליטע שלאַנג! — און אויף אַלע־
מענס פּנים'ער גיט זיך פון דעם אַ וויג אָפּ אַ ווייך
שטערען ליכט.

גאָלד און זילבער און בריליאַנטען

אַ ווינטערנאַכט, אַ ווינטערנאַכט, אַ ווינטערנאַכט אין וואַן קאָרטלאַנד פּאַרק! צווישען אָנגעבעטע ווייסע בערג, וואָס ליגען צופרידען און רואיג און שטיל, ווייס געבלענדט און בלוי געשאָטענט, און נעמען אין זיך אריין דאָס געדויש פון די גליטשער, אַזוי אַז ווען מען קוקט אויף זיי ווערט דער גאַנצער טומעל אויפ׳ן אייז ראַנד ווי פאַרשלונגען, ווערט גאָר ווי אַ טייל פון זייער אויפגעלייגטער שטילקייט. און שטיל ווערט אַלץ.

מיטאַמאָל אָבער: —

— פּף — פּפּאַף! פּאַף!! — אַ שטאַרקער גע־רודער, אַ רעווע ווי פון אַ ווילד־צערייצטען לייב, — אויף איינעם פון די ווייטערע בערג שפּרינגט אַרויף אַ שוואַרצער לאָקאָמאָטיוו, ס׳זעצט אַ ווייסער רויך מיט שטיקער דיקע רויטע פלאַמען.... וואַגאָנען; ליכטיגע פענסטער; פּנים׳ער — טאַנצען, שפּרינגען.... ס׳האַלט זיך איין וואַגאָן אָנ׳ם אַנדערען, איינער אינ׳ם אַנדערען אין אַ לאַנגער, לאַנגער קייט. אָט גיט זיך די ראַשיגע קייט אַ שליידער אַהער, אַהין.... ווידער אַ אויפטרייסלענדיגען רעווע און פאַרשווינדט, איבער־לאָזענדיג צווישען די שוואַרצע ביימער עטליכע ווייסע וואָלקען רויך.

געפעלט דאָס די גליטשער, זיי וואָלטען דער באַן דערפאַר אפילו אַ דאַנק געזאָגט, וואָרים דער פּלוצלונג־דיגער גערודער האָט זיי ווי פון דאָס ניי אויפגע־טרייסעלט און פון דאָס ניי ווי מיט נייעם כח אָנגעפילט.

נאָר אָט גיט אַ צי אַן אַנדער ווינט, עס ווערט לינ־דער... עס נעמען פאַלען פּוכקע, ווייסע שנייען. — דאָס

גאָלד און זילבער און בריליאַנטען

נעמט זיך גאָר אזוי אין מיטענ־דערינען דער בלאַסער פעטער שנייער שפּריטען זיינע גלייכגילטיג ווייסע ווינטער נעצען.

— פון וואַנען האָט זיך גענומען דער פעטער שנייער? ניט מען זעהט און ניט מען ווייסט.

גליטשער נעמען זיך יאָגען פלייסיגער און ווערן אַלץ מערער פארפלאָנטערט אין זיין נעץ. ס׳ווערט שנייאיגער, געדיכטער, ס׳ווערט שווער צו זען עטוואָס ווייטער פון זיך.... לויפסט, לויפסט און פון דער ווייסער נעץ איז זיך ניט אַרויסצורייסען....

* * *

פאַר׳ן אַוועקגיין.

דער גליטש־פּלאַץ ווערט ליבער... בעט זיך — ממש — ביי יעדען: נעם כאַפּ אַריין נאָך אַ גליטש! נאָך איין מאָל גליטש זיך דורך דעם גאַנצען ראנד! גוט? טאָ איז נאָך אַמאָל! האַ? — צו דער פראָסט וועט דען נאָך לאנג אָנהאַלטען? און ביז מע דערלעבט זיך דאָ צו אָט אַזאַ פראָסט... קום אָט אין יענער זייט, צו די ביימער, — דאָס אייז איז דאָרט אַזוי גלאַט... אַ צוויי־דריי שטאַרקע באַוועגונגען און נאָכדעם טראָגט דאָס שוין אַליין... אנטקעגען ווינט?... איז וואָס?... ס׳איז נאָך בעסער, שטאַרקער!

דער עולם אָבער ווערט דאָך שיטערער. מע מוז מאָרגען פרי אויפשטיין. די פיס וועלען זיין שווער.

עס ווערט לייִדיגער, פוסטער, ווערט דעם ווינט היימליכער, נעמט ער זיך אָפּקערען דעם שניי פון אייז; קערט ווי מיט ווייכע, ברייטע בעזימער, — עס הויבט

זיך אויף אַ ווייסער שטויב, טראָגט זיך מיט אַ לייכטען בייזער...

און אַט האָט ערגעץ אַ פּאָליסמאַן צוגעלייגט זיין פייפעל צום מויל און אַרויסגעלאָזען אַ לאַנגען פייף, דער פייף האָט זיך אַ צוויי, דריי מאָל צעבראָכען, איז נאָכדעם ווידער אַוועק גלייך. — האָבען באַלד אַלע אַנדערע פּאָליסלייט, וואָס אויף דער וואך אַרום דעם אייז, גענומען פייפען. ס'צעטראָגט זיך אַ טומעלדיג פייפען אין דער נאַכט, ציט זיך איבער אַלעמענס קעפּ, שמייסט ווי מיט בייטשען:

— אַהיים, אַהיים! א־א־א־היים־מ־ם!

ווערט דער עולם ווילד, צעשראָקען, נעמט זיך מיט אימפּעט אריינכאפּען נאָך און נאָך אַ ראנד.

כאַפּט ברוך אָן חנה'ן הינטען אַרום, גיט אַ קאָמאַנדע: שנעל! אַ קייט! — כאַפּט זיך מאַקס אָן אָן ברוך'ן פון הינטען, אָן מאַקס'ן זייערער אַ באַקאַנטער, אָן דעם באַקאַנטען אָן אַנדערער, לאָזט מען זיך אַלע אין לעצטען, שנעלסטען לויף.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

און ערגעץ איבער ווייטע, ווייסע פעלדער גייט זיך דער פעטער שנייער בלאַס, פאַרטראַכט, מיט די צוויי ווייסע זילבער הערנער, וואָס הויבען זיך לבנה'־שטראַליג פון זיין קאָפּ. און טריט שטעלט ער צום אייז צו, רואיגע, גלייכגילטיגע.

קום איך ווען פון וואלד ארויס ? !

אין דעם ווייסען וואלד

ווינטער. אין ערגעץ אויף דער וועלט איז א ווייסער וואלד פאראן — דער וואלד פון דעם פארבלאנדזשעטען חתן. די וואס פארען ביי דער נאכט יענעם ווייסען וואלד פארביי דערציילען, אז יעדע נאכט, אין א געוויסער שעה, דערהערען זיך דארטען פלוצלונג פעסטע טעמפע טריט. — עס טרייבט ווער אין דעם וואלד ווילד אום זיין פערד, כאטש מען זעט ניט קיינעם. דאס פערד לויפט און לויפט און שטעלט זיך אפ פון מאל צו מאל. און איבער'ן וואלד צעטראגט זיך דערמאלט א פארביינקט געשריי:

— קום איך וועז פון וואלד ארויס ? ! קום איך וועז פון וואלד ארויס ? !

עס איז געווען ווייס און ווינטער אויף דער וועלט.

און ערגעץ אויף א פעלד איז געשטאנען א ווייסע קרעטשמע.

און אין דער ווייסער קרעטשמע האט געוואוינט א איד מיט זיין ווייב.

און דער איד מיט'ן ווייב האבען געהאט אן איינאיינציג קינד. א שיינע טאכטער, אויף וועלכער גאט און לייט האבען זיי מקנא געווען.

איז די טאכטער געווען א כלה און איר חתן איז געווען א קאסירער אין וואלד.

האָט מען איינמאָל פארנאַכט געבראַכט דעם חתן א בריוועל פון זיין כלה, איז דאָרט מיט א ציטערדיגער האַנט געווען אָנגעשריבען: —

„די מאַמע בלייבט היינט אין שטאָט אויף נאַכט און דער טאַטע — קום, קום! ער וועט ניט הערען, ער שלאָפט א מידער נאָכ'ן מאַרק.“

האָט דער חתן ניט געטראַכט, אַז מע טאָר ניט קומען צו א אידישער טאָכטער אָהן טאַטע־מאַמע'ס וויסען, נאָר ער האָט געוואוסט עס זאָל ווערען גוט פינ־סטער, אַז ער זאָל קומען ווען זיין כלה'ס טאַטע וועט שוין שלאָפען און אַז אַזוּעקפאָרען זאָל ער ווען קיין האָן וועט ניט קרייען... — ווי א גנב.

און ווען די נאַכט איז צוגעפאלען, האָט ער אָנ־געזאָטעלט זיין שווארצען פערד. און ווען ס'איז שוין געוואָרען פינסטער, האָט ער זיך אויף אים אַרויפ־געכאַפּט און זיך גענומען טראָגען דורכ'ן וואַלד. — ווי א גנב.

דאָס שווארצע פערד האָט זיך געטראָגען, האָט זיך אויסגעצויגען און איז געשוואומען דורכ'ן גרויסען ווייסען וואַלד, און דער חתן האָט זיך דערפאר אַלע מאָל צוגעבויגען צום פערד'ס קאָפּ און אים צופרידען געפּאַטשט אין זיין ברייטען האַלז, ווי ער וואָלט דעם פערד זאָגען: „פערד, מיין גוטער! באַלד רייסען מיר דורך דעם גרויסען ווייסען וואַלד, באַלד וועלען מיר אַרויס אויף די אָפענע ווייסע פעלדער צו דער קרעטש־מע, צו מיין כלה!“

די צייט אָבער האָט זיך געצויגען, די נאַכט האָט

געגומען וועדען אלץ גרעסער, טיפער און שפעטער, און ארום איז נאך אלץ געווען וואלד און וואלד.

האט דער חתן געגומען יאגען זיין פערד נאך שטארקער, ווייל אים האט באנג געטאן די גוטע צייט. איז ער אזוי אויף זיין שווארצען פערד געפלויגען און געפלויגען דורכ'ן גרויסען ווייסען וואלד, נאר ווען ער האט זיך אומגעקוקט, האט ער פאר זיך אבער נאך אלץ געזעהן דעם ווייסען וואלד... אלץ בלויז וואלד און וואלד !...

באלד אבער האט ער דערזעהן, ווי דארט ארויף ענדיגט זיך שוין דער גרויסער וואלד. דאס הארץ האט אין אים אויפגעציטערט פון פרייד. די אויגען זענען אים מיטאמאל געווארען ליכטיגער און ער האט נאך שטארקער אונטערגעשפארט זיין פערד...

אבער, ווי נאר ער קומט צו אהין ארויף דערזעהט ער פלוצלונג, אז פון דארטען הויבט זיך גאר ערשט פון דאס ניי אן גרויסער וואלד, ווייסער וואלד און וואלד !...

האט זיך דער חתן געמאכט הארץ, געשמייכעלט און איז ווייטער געפארען. און אים האט זיך געגומען דוכטען, אז ער זעט דורך די פארשנייטע ביימער די ווייסע קרעטשמע. — אלע פענסטער פון דער קרעטש־מע זענען פינסטער, נאר פון איינעם קוקט ארוים זיין שיינע כלה. שרייט ער צו איר:

— „באלד קומען מיר פון וואלד ארוים !“

און ער נעמט נאך שנעלער איילען דאס פערד. —

גאלד און זילבער און בריליאנטען

ער האָט זיך אזש אויפגעשטעלט אויף די אייזענס פון זאָטעל און גענומען שרייען: —

— „מיין פערד! געשווינד!!“

האָט זיך דאָס שווארצע פערד אויסגעצויגען אויפ'ן ברייטען וועג צווישען די ווייסעביימער, און האָט זיך גענומען טראָגען אַזוי, אַז ער האָט כמעט אַנגערירט די ערד מיט זיין בויך. איז דעם חתן פון דעם געוואָרען היימליכער. פאר זיינע אויגען איז אים אַרויסגעשוואומען זיין שיינע כלה, ווי זי ציטערט און שמייכעלט און שרייבט צו אים:

„די מאַמע בלייבט אין שטאָט אויף דער נאַכט, און דער טאַטע — קום! קום! ער וועט ניט הערען! ער שלאָפט אַ מידער נאַכ'ן מאַרק.“

דעם חתן ווערט פון דעם פריילאך און ער שרייט צו איר:

— מיין שיינע כלה! באלד ביזטו לעבען מיר! און עס וועט ניט וויסען דיין טאַטע און עס וועט ניט וויסען דיין מאַמע, נאָר מיין פערד, וואָס איז מיט מיר!

וואָרים ער האָט גאָרניט געטראכט, אַז מען טאָר ניט קומען צו אַ אידישער טאָכטער ווי אַ גנב.

מיטאַמאָל אָבער איז דעם חתנ'ס פערד געוואָרען אומרואיג! — ס'שמעקט און ניסט... דער וואלד איז אים אינגאנצען געוואָרען פרעמד און ניט היימלאך, הויך און גרויס!.. האָט דער חתן אויפגעציטערט און איז שיער ניט פארפרוירען געוואָרען פון שרעק און אין קאָפּ ביי אים האָט אויפגעבליצט:

„ס'האָט מיר ווער פארפירט מיין פערד!! קום

גאָלד און זילבער און בריליאַנטען

איך וועז פון וואַלד אַרויס ?... קום איך וועז פון וואַלד אַרויס ! ?"...

פונקען האָבען געגומען שפּריצען פונ'ם חתנ'ס אויגען. ווילד האָט ער גענומען ארומטרייבען אין וואַלד זיין פערד, ווי אַ גנב, און ווילד האָבען פון דעם טיפען וואַלד צו אים גענומען הילכען פעסטע טעמפּע טריט. ווילד און פרעמד האָט זיך פאַרביי אים גענומען טראָגען דער ווייסער וואַלד, ווי פאַר אַ גנב.

— האַ־הו! האַ־הו! — האָט דער חתן גענומען שרייען — האַ־הו, מיין כלה, איך האָב דיך ליב!

און פון ערגעץ ווייט האָט אים עמיצער צוריק־געשריען:

— האַ־הו! האַ־הו — איך האָב — דיך — ל—ליי—יי—יב!

האָט זיך דעם חתן גענומען דאַכטען, אַז ער הערט אין דעם ווידערגעשריי דער כלה'ס רופען. — זי רופט פון אָט דאָרטען, פון אָט דאַנען... און ווידער נעמט זיך אים דאַכטען, אַז אָט ענדיגט זיך דער וואַלד...

אָט ענדיגט ער זיך דאָ און אָט ענדיגט ער זיך דאָרטען...

און אָט ענדיגט ער זיך אין עטליכע פּלעצער אויף איין מאָל...

אָבער וואוהין נאָר ער פאָרט אָן, פאַרשווינדען די צייכענס!... און דער וואַלד ווערט נאָך אַלץ גרעסער און פרעמדער, און פאַר די אויגען שפּרינגען און טאַנ־צען בלויע פייערן, וואָס עמיצער צינדט וואו אינ'ם

וואַלד: איז דאָרט דער בייזער קריק־קריק פראָסט, צו דאָס איז דער גוטער פעטער שנייער?...

אָבער אָט דערזעט דער חתן פאר זיך מיטאַמאָל אַ ברייטען וועג וואָס פירט צו ווייסע אָפענע פעלדער, וואָס לויפען אזש אַוועק ביז׳ן גרויסען פארשטערענטען הימעל. איז ער צוגעפאלען צום פערד, האָט ארומגענומען זיין האַלז און אויסגעשריען ווי אַ באַפרייטער:

— מיין פערד! מיין געטרייער פערד!

האָט דאָס פערד אַ הירזשע געטאָן, זיך אויסגעצויגען נאָך לענגער און זיך גענומען טראָגען איבער׳ן וועג, ווי אַ פייל פון בויגען.

אין מיטען האָט אָבער דאָס פערד אַ שפרונג געטאָן אויף צוריק, האָט אויפגעשפיצט די אויערען, זיך אַ שטעל געטאָן אויף די הינטערשטע פיס, האָט צעעפענט דאָס מויל, ארויסגעשטשירעט די געל־ווייסע ציינער, די נאָזלעכער האָבען זיך ווילד צעשפרייט און די אויגען האָבען גענומען בליצען גרין! — דאָרט שטייט אנטקעגען דער בייזער קריק־קריק פראָסט. — ניין, קוק זיך אום, דאָס איז דאָך גאָר דער גוטער פעטער שנייער.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

און אַזוי האָט נאָכדעם געטראָפען, אַז די מאמע איז שוין מער פון שטאָט ניט געקומען, און דער טאַטע האָט זיך שוין מער פון שלאָף ניט אויפגעכאפט, און די טאָכטער איז שוין אויף שטענדיג ביים פענסטער

פאַרבליבען, און דער חתן איז שוין מער קיינמאָל פון וואַלד ניט אַרוים.

און די וואָס פאָרען אמאָל אין ווינטער, פאַרביי יענעם ווייסען וואַלד, זאָגען, אַז יעדע נאַכט אין אַ געוויסער שעה, דערהערען זיך דאָרט מיטאַמאָל פעסטע טעמפע טריט. —

עס טרייבט ווער אין דעם וואלד אום, ווילד זיין פערד, כאָטש מען זעט ניט קיינעם. עס הערט זיך — זאָגען זיי — ווי דאָס פערד לויפט, לויפט און שטעלט זיך אָפּ פון מאָל צו מאָל... און איבער'ן וואלד צערטראָגט זיך דעם חתנ'ס פארביינקטער געשריי:

— קום איך וועך פון וואַלד ארוים? קום איך ווען פון וואלד אַרוים? — — — — — — — — — — — — —

אַ גרופּע מעשה׳לאך פון דוד איגנאַטאָוו

אונטער׳ן פאָלקסטימליכען נאָמען

גאָלד און זילבער און בריליאַנטען

1) די מעשה מיט׳ן גאָלדענעם איינגעלע
2) א שטעטעל: (דער רוימער ריז, גאָט׳ס וואונדער)
3) ווינטער: (דאָס אָנקומען פון ווינטער, א ווינטער נאכט אין וואַן קארטלאנד פּארק, די מעשה מיט׳ן חתן אין דעם ווייסען וואלד.)
4) א שטאָט: (דער געפּאנצערטער ריז, דער האָרסאָן.)

נאָך אלטע מעשיות:

5) דער רמב״ם און דאָס מענשעלע
6) דער משמד און דער אָנוס
7) דער נסתר
8) די מעשה מיט די צוויי שותפים
9) בערעל פּראַגער אין לבנה לאַנד
10) בערעל פּראגער אין דעם לאַנד פון ריינקייט
11) די מעשה מיט דער מלכה שבת
12) די מעשה מיט דעם אמת׳ן און דעם פאַלשען בן מלך
13) די פארוואָגעלטע בת מלכה און דער גבור
14) פון חומש: האזינו, דאָס געזאַנג פון משה. די רייד פון בלק און פון בלעם.

FARLAG AMERICA, 215 East Bway., N. Y.